

Sommige kinderen hebben veel van deze kenmerken van autisme. Andere kinderen hebben er maar een paar.

- Is het kind extra gevoelig voor geluiden of voor licht?
- Doet het kind graag steeds hetzelfde, of is hij altijd maar in één of twee onderwerpen geïnteresseerd? (denk aan David) (denk aan Femke)
- Kan het kind goed praten, snapt hij wat de uitdrukking op iemands gezicht betekent en begrijpt hij grapjes?
- Hoe gaat het kind met andere mensen om? (denk aan Olivier en Dylan)

testjes met het kind. Wat wil de psychiater of psycholoog allemaal weten?

Alleen een psychiater of psycholoog kan bepalen of een kind autisme heeft. Hij/zij praat met de ouders en doet allerlei

Hoe weet je of een kind autisme heeft?

ook de rest van hun leven begeleiding nodig.

Een deel van de kinderen met autisme gaat naar een gewone school. Zij kunnen met een beetje extra hulp en aandacht later zelfstandig wonen en een baan hebben. De rest van de kinderen met autisme gaat naar een speciale school. Zij hebben vaak

Gaan kinderen met autisme naar een gewone school?

Zodat je naar school kunt of naar een sportclub. En misschien later kunt werken.

Autisme gaat nooit over, je hebt het je hele leven. Met goede begeleiding en therapie kun je er wel mee leren omgaan.

Gaat autisme over?

Van elke honderd kinderen heeft er ongeveer één autisme. Autisme komt voor bij jongens en bij meisjes.

Hoeveel kinderen hebben autisme?

niet krijgen door je opvoeding. En: het is niet besmettelijk!

Wet weten nog niet precies hoe autisme ontstaat. Het is in ieder geval iets waar je mee geboren wordt. Je kunt het dus

Hoe krijg je autisme?

- **PDD-NOS**. Dan heb je maar een paar kenmerken van autisme.

Je kunt wel goed praten en leren.

- **Syndroom van Asperger**. Dan snap je bijvoorbeeld niet goed wat andere mensen denken en voelen.

Je hebt bijvoorbeeld moeite met praten, maar ook moeite met veranderingen.

- **Kernautisme**. Dan heb je veel kenmerken van autisme.

Er zijn verschillende soorten autisme. Deze soorten komen het meest voor:

Ook zijn er verschillende soorten autisme.

kinderen met autisme zijn heel verschillend. Aan het ene kind merk je sneller dat het autisme heeft dan aan het andere.

Wat merk je aan kinderen met autisme?

Als er veel dingen tegelijk gebeuren, kun je in de war raken. Dan word je bijvoorbeeld boos of bang. En gedraag je je anders.

Wat is autisme?

Je hersenen zorgen ervoor dat je snapt wat je meemaakt en wat je voelt. Als je autisme hebt, dan werken je hersenen anders.

Als je hersenen anders werken

spreekbeurtpakket over autisme

Misschien ken je iemand die autisme heeft, of je vindt autisme gewoon een interessant onderwerp. Hoe dan ook: fijn dat je jouw spreekbeurt over autisme houdt. Met dit spreekbeurtpakket kun je zorgen dat jouw spreekbeurt een succes wordt!

Het spreekbeurtpakket

- Wat zit er in dit spreekbeurtpakket? Deze poster (waarvan je nu de achterkant leest) en een aantal vriendenboekjes.
- Op de voorkant van deze poster zie je foto's van zes kinderen. Kinderen met autisme, en kinderen zonder autisme.
- In de vriendenboekjes hebben de kinderen van de poster van alles over zichzelf opgeschreven. Ook zijn er nog een paar bladzijden leeg. Die kunnen je klasgenoten zelf invullen. Achterin vind je nog wat informatie over autisme.

Tips voor je spreekbeurt over autisme

- Je begint je spreekbeurt met het ophangen van de poster in de klas. Zorg ervoor dat iedereen hem goed kan zien.
- Vraag je klasgenoten daarna of ze iets bijzonders zien aan de kinderen op de foto's. Misschien weten ze al dat jouw spreekbeurt over autisme gaat. Anders kun je ze dat vertellen.
- Vraag dan of zij kunnen raden wie van de kinderen op de poster autisme heeft, en wie niet. Vertel daarna dat je aan de buitenkant niet kunt zien of iemand autisme heeft. Als je autisme hebt, werken je hersenen anders. Daardoor gedraag je je soms wat anders. En dat zie je natuurlijk niet op een foto.
- Om dat uit te leggen vertel je iets over elk kind op de poster. Daarbij kun je gebruik maken van de informatie op deze kant van de poster. Ken je zelf iemand met autisme? Vertel dan wat je daarover weet.
- Je kunt bijvoorbeeld vertellen dat er verschillende soorten autisme zijn. En dat de manier waarop je merkt dat iemand autisme heeft, heel verschillend kan zijn.
- Aan het eind van je spreekbeurt deel je de vriendenboekjes uit. Daarin komen de kinderen van de poster terug. Ook staat er nog wat informatie in over autisme. Zo zullen ze jouw spreekbeurt niet gauw vergeten!

Op de poster zie je zes kinderen. Ze zien er allemaal anders uit, ze hebben verschillende hobby's en ze zijn in verschillende dingen goed en niet goed. Over alle kinderen kun je iets vertellen. Je kunt daarbij ook vertellen wat autisme voor ze betekent.

Dylan kan niet zo goed lezen. Moeilijke woorden opzoeken vindt hij lastig. Toch doet hij het. Dylan computert graag. Hij kijkt bijvoorbeeld naar filmpjes op YouTube en zit op Hyves. Bij gym vindt hij de touwen en ringen leuk. Van balspelen houdt hij niet.

Dylan heeft autisme. Hoe merk je dat aan hem?

- Hij snapt sommige woorden of uitdrukkingen niet.
- Hij speelt graag alleen op de computer.
- Hij doet in de gymles het liefst dingen alleen.

Sommige kinderen met autisme spelen graag alleen.

Femke kan goed paardrijden en heeft een eigen pony. Ze vindt school saai en houdt niet van leren. Femke wil schoonheidsspecialiste worden en houdt van opmaken.

Femke heeft autisme. Hoe merk je dat aan haar?

- Ze wordt wat sneller boos dan andere kinderen.
- Ze begrijpt de grapjes die mensen maken niet altijd.
- Ze kan er niet tegen als mensen onduidelijk zijn.

Soms begrijpen kinderen met autisme bepaalde uitdrukkingen of grapjes niet. Ze snappen bijvoorbeeld niet wat "geef me de vijf" betekent, of "hij staat met zijn mond vol tanden".

Olivier vindt het op school nu wel leuk. Eerst had hij veel ruzie. Hij heeft bijvoorbeeld geleerd dat hij moet zeggen: "mag ik dat terug, alsjeblieft", en niet: "geef terug!". Nu heeft hij minder ruzie. Olivier speelt graag games op zijn PlayStation, in z'n eentje. In zijn golfteam is hij aanvoerder: hij mag zeggen wie er aan de beurt is.

Olivier heeft autisme. Hoe merk je dat aan hem?

- Hij kan moeilijk begrijpen wat een ander denkt of voelt.
- Hij speelt graag alleen of wil in een team de leider zijn.

Sommige kinderen met autisme kunnen zich moeilijk voorstellen hoe een ander zich voelt.

Een voorbeeld. Als iemand met autisme een meisje ziet huilen, kan hij denken: "Wat grappig, er komen druppels uit haar ogen!". Hij snapt dan niet dat het meisje verdrietig is.

Sommige kinderen met autisme vinden het moeilijk vriendjes te maken. Ze willen wel, maar weten niet hoe ze zich dan moeten gedragen.

David houdt van de natuur en dieren. Hij wil later tekenaar worden of *preparateur*, dat is iemand die dieren opzet. Hij kent van alle vogels de Latijnse naam uit zijn hoofd.

David heeft autisme. Hoe merk je dat aan hem?

- Hij weet veel over één onderwerp.
- Hij is ergens heel goed in: onthouden.
- Hij vindt het moeilijk om aan een vreemde omgeving te wennen.
- Hij zit in een klas waar de ramen zijn afgeplakt. Dan worden hij en zijn klasgenootjes niet te snel afgeleid (door naar buiten te kijken). Zo kunnen zij zich beter concentreren.

Sommige kinderen met autisme zijn het liefst in een omgeving waar alles bekend en vertrouwd is. Dan voelen zij zich veilig.

Sommige kinderen met autisme kunnen extra goed horen of zien. Soms kunnen kinderen met autisme zó goed horen, dat een zacht geluid als het tikken van een pen al heel hard klinkt. Soms zo hard, dat ze niet meer goed kunnen luisteren naar de meester of juf. Andere kinderen met autisme kunnen zó goed zien, dat felle kleuren of licht pijn doen aan hun ogen.

Eva heeft mooi haar en een moedervlek naast haar oog. Ze is goed in streetdance en ze houdt van dieren: ze heeft twee ratten!

Eva heeft zelf geen autisme, maar haar broer David wel. Eva vertelt over hem:

- David is gewoon mijn broer: soms best lief, soms stomvervelend, zoals alle broers.
- Omdat David autisme heeft, gaat hij anders met mensen om.
- David is heel goed in onthouden. Vogelnamen bijvoorbeeld.

Sommige kinderen met autisme weten heel veel over één onderwerp of zijn ergens heel goed in.

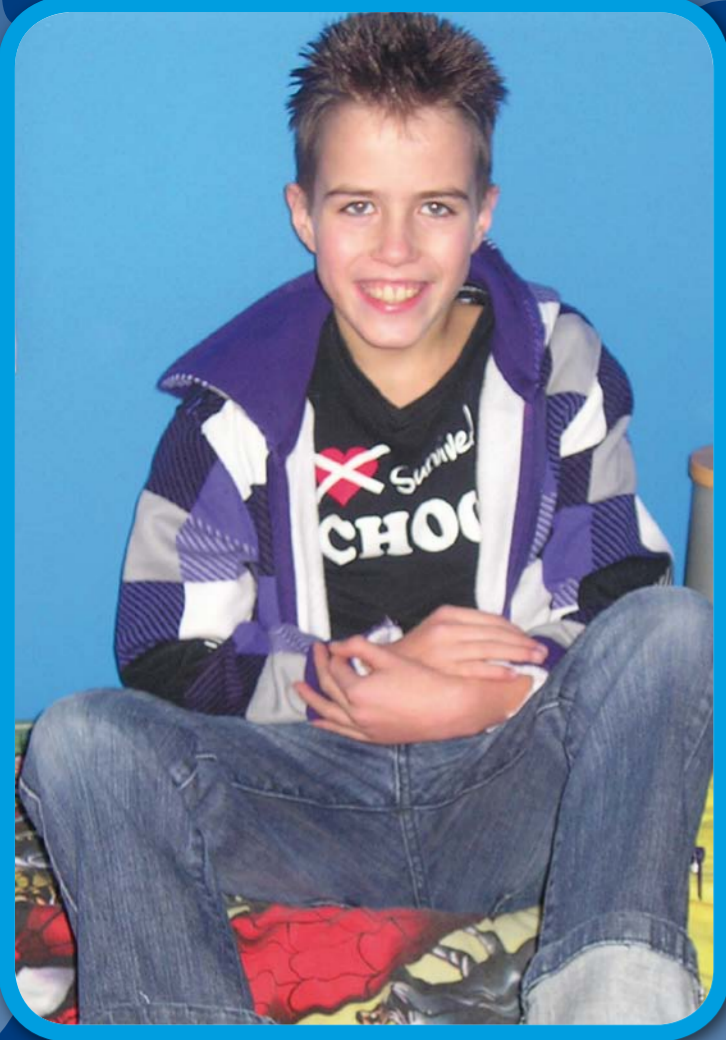
Marjolein speelt al zes jaar saxofoon en zit in een orkest. Ze gaat graag naar de film en kan goed samenwerken op school en op scouting.

Marjolein heeft geen autisme, maar haar broer wel. Marjolein vertelt:

- Voor mijn broer is 'duidelijkheid' heel belangrijk. Daarom eten we bijvoorbeeld elke dag op hetzelfde tijdstip.
- Als er veel verschillende dingen tegelijk gebeuren, wordt hij onrustig. Ik merk dat gelijk, want dan doet hij anders tegen mij (en mijn ouders)!

Sommige kinderen met autisme willen graag vooraf weten wat er gaat gebeuren. Zij willen graag dat alles duidelijk is. Regelmaat en vaste gewoontes zijn voor hen heel belangrijk om zich prettig en veilig te voelen.

Dylan

Mijn lievelingseten is:
Patat met ketchup

Ik kan niet zo goed:
Lezen. Ik moet moeilijke woorden
altijd opzoeken

David

Mijn lievelingseten is:
Rookworst

Ik kan goed:
Ik ken van alle vogels de latijnse
namen uit mijn hoofd

Femke

Ik kan goed:
Turnen

Wat mij bijzonder maakt:
Ik kan er niet tegen als mensen
onduidelijk zijn

Eva

Ik kan goed:
Streetdance

Ik kan niet zo goed:
Tekenen, mijn broer David kan dat
veel beter

Olivier

Ik vind het leuk om:
Racegames te spelen

Wat mij bijzonder maakt:
Als ik mijn ogen dicht doe, dan zie
ik alle landen en namen voor me

Marjolein

Mijn lievelingseten is:
Pizza

Ik vind het leuk om:
Naar de film te gaan

Over autisme

Aan de buitenkant kun je niet zien of
iemand autisme heeft. Als je autisme
hebt, werken je hersenen anders.
Daardoor gedraag je je soms wat anders.
Dat zie je natuurlijk niet op een foto.

Als je hersenen anders werken

spreekbeurtpakket over autisme